

HERTLING PETRAKözépiskolai hallgató
Vetési Albert Gimnázium**Témavezető:**Dr. Báráth János
egyetemi adjunktus, ELTE BTK

BALATONFÜRED TÖRTÉNETI ÉS ÉLŐNYELVI HELYNÉVKINCSENEK VIZSGÁLATA A 19. SZÁZADTÓL NAPJAINKIG

Kulcsszavak: Balatonfüred; helynévkutatás; szociolingvisztika; névszociológia

Kutatásom során Balatonfüred helyneveinek vizsgálatát végeztem szociolingvisztikai és névszociológiai megközelítésben. Pályamunkám elkészítése során betekintést nyertem a helynévgyűjtés folyamatába, amelyhez történeti forrásokat és élőnyelvi interjúkat használtam fel. Céлом volt a város helynévkincsének megismerése és a névanyag változásainak elemzése, valamint annak vizsgálata, hogy a helyi közösség tagjai milyen mértékben ismerik és használják ezeket a neveket.

A földrajzi nevek vizsgálata régóta fontos szerepet tölt be a nyelvtudományban, hiszen megőrzik egy adott terület múltját, nyelvi és kulturális hagyományait. Balatonfüred helynevei lehetőséget nyújtanak a város történeti múltjának feltérképezésére, ugyanakkor a jelenlegi névhasználati szokások vizsgálatával közelebb kerülhetünk a helyi identitás és a névhasználat összefüggéseinek megértéséhez is. Kutatásomban arra törekszem, hogy feltárjam, hogyan változtak Balatonfüred helynevei az idők során, és ezek a változások milyen hatással vannak a város lakóinak névismeretére és névhasználatára.

A kutatásom alapjául Balatonfüred óvárosának földrajzi nevei szolgálnak, különös tekintettel a bel- és külterületek neveire. Mivel a város névállománya rendkívül gazdag, anyagomat szűkítettem, így 159 helynevet vizsgáltam meg részletesebben. A munka során igyekeztem feltárni, hogy a nem, kor, iskolázottság hogyan mutatkozik meg a balatonfüredi névhasználatban, és próbáltam arra is rámutatni, hogy a jelenlegi névhasználatban milyen tendenciák érvényesülnek.

Fontosnak tartottam megvizsgálni, hogy az egyes társadalmi csoportok – különböző korosztályok, férfiak és nők – hogyan viszonyulnak a város általam körülhatárolt névanyagához. E kérdések megválaszolásával igyekszem átfogó képet adni arról, hogy a helynevek milyen szerepet játszanak a helyi közösség életében, és hogyan tükrözik a város társadalmi, kulturális és történeti rétegződését.